

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 532

van **BRECHT WARNEZ**

datum: 28 april 2020

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Publieke opleidingsverstrekkers - Financiering en kostprijs

De Vlaamse overheid organiseert onderwijs, opleiding en training van volwassenen via heel veel verschillende kanalen. De drie belangrijkste instrumenten voor levenslang leren in Vlaanderen zijn de drie publieke opleidingsverstrekkers: de centra voor volwassenenonderwijs (CVO's) (en de centra voor basiseducatie (CBE's)), de opleidingen van de regionale SYNTRA's en de opleidingen van VDAB.

Deze drie publieke opleidingsverstrekkers werken elk binnen een eigen regelgevend kader en met een eigen financieringssysteem. Het is niet evident om kostprijs en efficiëntie van deze drie systemen goed in te kunnen schatten.

1. Wat is de totale (alle overhead meegerekend) gemiddelde kostprijs per deelnemer van een opleidingsuur (van 60 minuten) binnen elk van de drie publieke opleidingsverstrekkers?
2. Welk deel wordt gefinancierd door de Vlaamse overheid? Welk door de deelnemer zelf? Wat is het aandeel van andere financieringsbronnen (en wat zijn de belangrijkste)?
3. Wat is de totale (alle overhead meegerekend) gemiddelde kostprijs per deelnemer van een opleidingsuur (van 60 minuten) binnen elk van de drie publieke opleidingsverstrekkers binnen een (ver)gelijk(bare) opleiding?
4. Welk deel wordt gefinancierd door de Vlaamse overheid? Welk door de deelnemer zelf? Wat is het aandeel van andere financieringsbronnen (en wat zijn de belangrijkste)?
5. Zijn er factoren die de verschillen in kostprijs tussen de publieke opleidingsverstrekkers verklaren en/of verantwoorden?
6. Wat is het belang van de kenmerken van specifieke doelgroepen in de kostprijs?
7. Wat is het belang van de minimale of gehanteerde groepsgrootte in de kostprijs?
8. Welk aandeel van de kostprijs wordt besteed aan loon van leerkrachten, lesgevers, docenten binnen deze drie voorzieningen?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Hilde Crevits (532) en Ben Weyts (523)

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 532 van 28 april 2020

van **BRECHT WARNEZ**

In onderhavig antwoord geef ik de gevraagde gegevens, waar nuttig opgesplitst in een deelantwoord over VDAB en een deelantwoord over de SYNTRA.

1. VDAB:

De totale gemiddelde kostprijs per deelnemer, inclusief overhead, van een opleidingsuur voor VDAB bedraagt 41 euro.

Deze prijs omvat de gemiddelde kost van het opleidingsaanbod dat VDAB organiseert in eigen beheer (eigen instructie met eigen infrastructuur, exclusief aanbod online leren). Het betreft hier zowel werkzoekenden- als werknemersopleidingen.

De overheadkost bedraagt 36% van de totale kost van het aanbod in eigen beheer. De kost omvat alle niet rechtstreeks aan de opleidingen verbonden kosten die op basis van Activity Based Costing zijn versleuteld, zoals management, experts, administratieve ondersteuning, ondersteunende diensten en IT.

SYNTRA:

De gevraagde gegevens zijn niet beschikbaar.

De SYNTRA vzw organiseren opleidingen binnen drie regelgevende kaders:

- 1) Leertijd, gericht op leerplichtige jongeren binnen het stelsel Leren en Werken;
- 2) Ondernemerschapstrajecten, gericht op volwassen (kandidaat)ondernemers en KMO medewerkers;
- 3) Duaal leren, gericht op leerplichtige jongeren.

De gemiddelde kostprijs per deelnemer per opleidingsuur per stelsel is bijgevolg niet eenvoudig te bepalen. Met name de overheadkosten worden gedeeld over de verschillende stelsels. Bovendien is de gemiddelde kostprijs verschillend per SYNTRA en afhankelijk van de gehanteerde grootte van de lesgroepen of de grootte van de ateliers. Een antwoord op deze vraag is daarom niet mogelijk of zou onvoldoende vergelijkbaar zijn met andere opleidingsverstrekkers.

CVO/CBE:

De omkadering van een centrum binnen het volwassenenonderwijs omvat een aantal voltijds equivalenten (voor de Centra voor Basiseducatie) of een aantal leraarsuren (voor de Centrum voor Volwassenenonderwijs) en een puntenenveloppe. De vte/leraarsuren worden aangewend voor de aanwerving van leraren. De punten worden aangewend voor de administratieve ondersteuning van het centrum.

Daarnaast ontvangt een centrum werkingsmiddelen. Deze middelen dienen om de werkingskosten (bijvoorbeeld huur, elektriciteit, ...) van het centrum mee te dekken.

Artikel 2 27° van het decreet betreffende het volwassenenonderwijs van 15 juni 2007 definieert lesurencursist als het resultaat van de vermenigvuldiging van het aantal lestijden van een module met het aantal financierbare of subsidieerbare cursisten. We merken hierbij op dat de duur van een lestijd 60 minuten bedraagt voor een cbe en slechts 50 minuten voor een cvo.

Een ruwe berekening van de gemiddelde kostprijs per cursist per lestijd binnen het volwassenenonderwijs is terug te vinden in onderstaande tabel:

	cvo	cbe
gemiddelde jaarlijkse loonkost onderwijzend personeel schooljaar 19-20	59.446,53	58.767,68
aantal lesweken op een schooljaar	40,00	40,00
prestatienoemer vh personeelslid	20,68	36,00
<i>kost per lestijd onderwijzend personeel</i>	<i>71,86</i>	<i>40,81</i>
gemiddelde jaarlijkse loonkost bestuurspersoneel schooljaar 19-20	82.206,95	63.466,49
aantal lesweken op een schooljaar	40,00	40,00
prestatienoemer vh personeelslid	31,72	36,00
<i>kost per lestijd bestuurspersoneel</i>	<i>64,79</i>	<i>44,07</i>
gemiddelde jaarlijkse loonkost administratief en opvoedend hulppersoneel schooljaar 19-20	43.797,83	47.218,11
aantal lesweken op een schooljaar	40,00	40,00
prestatienoemer vh personeelslid	32,00	36,00
<i>kost per lestijd administratief en opvoedend hulppersoneel</i>	<i>34,22</i>	<i>32,79</i>
totale personeelskost per lestijd	170,87	117,68
gemiddelde klasgrootte (o.b.v. art. 85 en 98 het oude financieringsdecreet vwo)	10,30	9,00
totale personeelskost per lestijd per cursist	16,59	13,08
werkingsmiddelen schooljaar 19-20	30.208.456,08	7.808.458,39
aantal lesurencursist WM referteperiode april 18 - maart 19	43.487.463,00	4.166.351,00
kost werkingsmiddelen per lestijd per cursist	0,69	1,87
totale kost per lestijd per cursist	17,28	14,95

2. VDAB:

Voor werkzoekenden zijn de opleidingen gratis. De kostprijs wordt volledig gefinancierd door de Vlaamse overheid.

Opleidingen voor werknemers op vraag van de werkgever, zijn betalende opleidingen en genereren een opbrengst van 8% van de volledige kostprijs.

Daarnaast dient VDAB de opleidingen die beantwoorden aan de voorwaarden in bij ESF en ontvangt hiervoor ESF-financiering.

Het aandeel van de componenten verschilt dus per opleiding en doelpubliek.

SYNTRA:

Financiering van de opleidingen gebeurt door:

- 1) Een bijdrage van de deelnemer (inschrijvingsgeld): wordt bepaald door elk van de afzonderlijke SYNTRA vzw per opleiding.
- 2) Een subsidie van de Vlaamse Overheid: wordt bepaald door het Besluit van de Vlaamse Regering op de erkenning en de financiering van de SYNTRA vzw. De subsidie per opleidingsuur per cursist bedraagt 7,87 euro in 2020.

De subsidie is dus gelijk per opleidingsuur per cursist per SYNTRA, maar de bijdrage van de deelnemer verschilt. Daardoor is het aandeel van de componenten verschillend per SYNTRA en per opleiding.

CVO/CBE:

Zoals reeds in vraag 1 meegedeeld, kent het beleidsdomein Onderwijs en Vorming (OV) vte/leraarsuren, punten en werkingsmiddelen toe aan de cbe en cvo.

Een centrum ontvangt ook inschrijvingsgeld van de cursist. Het standaardtarief voor een cursist in het volwassenenonderwijs bedraagt 1,5 euro per lestijd. De voorwaarden om van een volledige vrijstelling van het inschrijvingsgeld (het inschrijvingsgeld bedraagt bijgevolg 0 euro per lestijd) of een gedeeltelijke vrijstelling van het inschrijvingsgeld (het inschrijvingsgeld bedraagt dan 0,30 euro of 0,60 euro) te kunnen genieten, zijn opgenomen in artikel 113novies van het decreet betreffende het volwassenenonderwijs van 15 juni 2007.

Artikel 113decies van het decreet bepaalt dat een centrum de ontvangen inschrijvingsgelden dient door te storten aan het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS).

Deze ontvangen inschrijvingsgelden worden door AHOVOKS aangewend voor het (gedeeltelijk) uitbetalen van de weringsmiddelen aan de centra.

In begrotingsjaar 2020 ging het om een bedrag van 30.248 d euro.

Aan de cursisten mogen buiten het inschrijvingsgeld geen andere kosten worden aangerekend, tenzij de onkosten voor cursusmateriaal. Onder cursusmateriaal wordt verstaan alle benodigdheden die door het centrum als noodzakelijk voor het volgen van de module worden opgegeven en die door het centrum worden aangerekend.

Het cursusmateriaal wordt aangerekend tegen kostprijs en moet bij het begin van elk schooljaar geraamd worden en moet voor de inschrijving aan de cursisten meegedeeld worden.

Deze gegevens zijn enkel bij het centrum zelf gekend.

3. VDAB:

De dienstverlening van VDAB is georganiseerd in clusters. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de gemiddelde kost per deelnemer van een opleidingsuur in de opleidingen in eigen beheer per cluster.

Kostprijs opleidingsuur per deelnemer	
cluster bouw en hout	44 euro
cluster business support, retail en ICT	34 euro
cluster diensten aan personen en bedrijven	30 euro
cluster industrie	40 euro
cluster transport en logistiek	54 euro

SYNTRA:

De gemiddelde kostprijs per deelnemer per opleidingsuur is niet beschikbaar voor de SYNTRA.

De totale gemiddelde kostprijs per leerling werd in 2019 bepaald door de KULeuven en het HIVA in de studie Ondernemerschapstrajecten SYNTRA Netwerk onder leiding van professor Kristof de Witte. Daarin werd de output/input ratio van de verschillende opleidingsverstrekkers van volwassenenonderwijs in Vlaanderen vergeleken.

De gemiddelde kostprijs per deelnemer bedroeg voor de SYNTRA 1.391,95 euro, waarmee SYNTRA-opleidingen zeer efficiënt bevonden werden.

CVO/CBE:

De vte/leraarsuren, punten en werkingsmiddelen worden toegekend aan een centrum (en niet op niveau van een opleiding). De aanwending van de middelen door de centra is bovendien vrij. Hierdoor is het niet mogelijk om een gericht antwoord op de vraag te geven.

4. Cf. antwoord op vraag 2.

Aanvullend geeft onderstaande tabel een overzicht van de VDAB-opleidingen in eigen beheer per cluster.

Aandeel opbrengst betalende werknemersopleiding	
cluster bouw en hout	7%
cluster business support, retail en ICT	1%
cluster diensten aan personen en bedrijven	12%
cluster industrie	4%
cluster transport en logistiek	22%

CVO/CBE:

De vte/leraarsuren, punten en werkingsmiddelen worden toegekend aan een centrum (en niet op niveau van een opleiding). De aanwending van de middelen door de centra is bovendien vrij. Hierdoor is het niet mogelijk om een gericht antwoord op de vraag te geven.

5. Factoren die de verschillen in kostprijs bepalen zijn:

- Het regelgevende kader van de vergoedingen van de docenten is verschillend tussen elk van de opleidingsverstrekkers.
- Aankoop, beheer en - al dan niet gedeeld – gebruik van infrastructuur (voornamelijk gebouwen en ateliers) en materiaal.
- De verschillende regionale en operationele context van de opleidingen, met name de socio-economische regio waarin de opleiding plaatsvindt.
- Het doelpubliek en de missie van de opleidingsverstrekkers: indien nodig wordt ingezet op extra begeleiding en flankerende ondersteuning.

6. VDAB:

De kenmerken van specifieke doelgroepen hebben vooral een invloed op de duurtijd van de opleiding en de flankerende ondersteuning die klanten nodig hebben om arbeidsmarkt- en beroepsgericht te kunnen uitstromen naar werk.

In het opleidingsaanbod van VDAB wordt telkens ingezet op begeleiding naar werk en sollicitatietraining, hetgeen uiteraard ook een extra kost met zich meebrengt.

VDAB richt zijn aanbod ook naar moeilijke doelgroepen en investeert in flankerende ondersteuning (NT2, 21-eeuwse vaardigheden,...) in de opleidingen.

SYNTRA:

Cf. vraag 1. De SYNTRA geven verschillende soorten opleidingen, gericht op een specifiek doelpubliek.

Voor de SYNTRA maken doelgroepen wel een verschil uit in de ontvangen subsidies.

Voor cursisten die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wonen, ontvangen de SYNTRA het dubbele subsidiebedrag.

Daarnaast ontvangen de SYNTRA jaarlijks ook een subsidie van 250.000 euro voor de ondersteuning van specifieke doelgroepen die geënt zijn op het doelgroepenbeleid van de Vlaamse Regering. Deze worden voornamelijk gebruikt voor taal- en leercoaching.

CVO/CBE:

Op 1 september 2019 is het nieuwe financieringsdecreet voor het volwassenenonderwijs in werking getreden. De middelen aan de centra worden net als in het oude decreet toegekend in vte (cbe) en leraarsuren (cvo), een puntenenveloppe voor ondersteunende ambten en werkingsmiddelen.

De verdeling van de middelen tussen de cbe enerzijds en de cvo anderzijds gebeurt volgens een gelijkaardig mechanisme, nl. via financieringspunten op basis van in- en output. Vervolgens worden de financieringspunten gewogen op basis van bepaalde centrum-, opleidings- en cursistenkenmerken.

1 van de doelstellingen van het nieuwe financieringssysteem is het inzetten op kwetsbare doelgroepen. Daarom wordt 10% van de financieringspunten gewogen met cursistenkenmerken. Er worden twee cursistenkenmerken meegenomen:

- het al dan niet hebben van een diploma secundair onderwijs ;
- en het arbeidsstatuut van werkzoekende.

De eerste berekening volgens de principes van het nieuwe financieringsdecreet is voorzien in juni 2020. Het is bijgevolg nog niet mogelijk conclusies te trekken over het belang van deze specifieke doelgroepen in de kostprijs.

7. VDAB:

VDAB leidt in eigen beheer de kandidaten op via maatgerichte trajecten met kortere doorlooptijden. Bij onvolledige bezetting, kan de opstart kort uitgesteld worden. Uitstel wordt zoveel mogelijk vermeden, zodat kandidaten niet langer dan nodig moeten wachten. Op die manier werkt VDAB veelal met kleinere groepen om cursisten beroeps- en vacaturegericht, snel en effectief, klaar te stomen voor de job. De gemiddelde doorlooptijd van de opleidingen in eigen beheer voor werkzoekenden

bedraagt dan ook slechts 70 kalenderdagen (meetperiode opleidingen 03/2019 - 03/2020).

Indien klanten nood hebben aan langere trajecten maakt VDAB gebruik van het beschikbaar aanbod op de opleidingsmarkt, onder meer door middel van erkenning van het bestaande aanbod van onderwijs- en beroepskwalificerende trajecten bij CVO's en het aanbod van de SYNTRA. De gemiddelde doorlooptijd van het erkende opleidingsaanbod bij andere actoren bedraagt 185 kalenderdagen (meetperiode opleidingen 03/2019 - 03/2020).

SYNTRA:

De grootte van de groep deelnemers per opleiding bepaalt in grote mate de financiële draagkracht van de opleidingsverstrekker. Een minimale groepsgrootte is immers nodig om minstens de vergoeding voor de docent en de uitrusting van ateliers, indien van toepassing, te betalen. Indien de groepsgrootte onvoldoende is, kan een SYNTRA beslissen om een opleiding niet te starten.

CVO/CBE:

Op 1 september 2019 is het nieuwe financieringsdecreet voor het volwassenenonderwijs in werking getreden. De middelen aan de centra worden net als in het oude decreet toegekend in vte (cbe) en leraarsuren (cvo), een puntenenveloppe voor ondersteunende ambten en werkingsmiddelen.

De verdeling van de middelen tussen de cbe enerzijds en de cvo anderzijds gebeurt volgens een gelijkaardig mechanisme, nl. via financieringspunten op basis van in- en output. Vervolgens worden de financieringspunten gewogen op basis van bepaalde centrum-, opleidings- en cursistenkenmerken.

1 van de opleidingsgebonden kenmerken is gemiddelde klasgrootte. De delers per studiegebied, die opgenomen waren in de oude artikels van het financieringsdecreet, zijn een maat voor de verantwoorde klasgrootte. Deze delers zijn vertaald naar een coëfficiënt voor gemiddelde klasgrootte. Een studiegebied met een grote deler krijgt nu verhoudingsgewijs minder omkadering dan een studiegebied met een kleine deler.

De eerste berekening volgens de principes van het nieuwe financieringsdecreet is voorzien in juni 2020. Het is bijgevolg nog niet mogelijk conclusies te trekken over het belang van deze coëfficiënt in de kostprijs.

8. VDAB:

Het aandeel van de loonkosten van de instructeurs bedraagt 34% van de totale opleidingskosten van het opleidingsaanbod in eigen beheer.

SYNTRA:

Cf. vraag 1 en 2 – de gemiddelde kostprijs van een opleiding is niet beschikbaar.

CVO/CBE:

Voor deze vraag verwijzen we naar het antwoord op vraag 1.